

Datum
2021-11-16

Lärande
Christian Jerhov
Verksamhetsutvecklare
christian.jerhov@lerum.se

Yttrande från Lerums kommun avseende Läromedelsutredningen (SOU 2021:70) – böckernas betydelse och elevernas tillgång till kunskap

Sammanfattning

Lerums kommun delar ståndpunkten i utredningen att läromedel av hög kvalitet är viktiga för kvaliteten i undervisningen i skolväsendet och att lärares och elevers tillgång till läromedel är en fråga av stor vikt.

Det är också positivt att lärarnas rätt att själva välja läromedel bibehålls men att det klargörs att det ska ges goda förutsättningar för lärarna att kunna göra dessa val. Utredningens förslag att kunskaper om läromedel ska ges större utrymme i lärarutbildningarna bedöms också vara ett väl motiverat förslag. Att staten tar ett större ansvar för nationell kvalitetssäkring av läromedlen är också positivt.

Lerums kommun ställer sig också bakom förslaget om tillgång till kostnadsfria läromedel för elever inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och att kommunens ökade kostnader för ändamålet i enlighet med finansieringsprincipen kompenseras med ett statsbidrag.

Lerums kommun vill lämna följande synpunkter på utredningens förslag.

Synpunkter

Utredningens kapitel 7.1.1

Lerums kommun ser positivt på en tydligare definition av begreppet läromedel. Det är också positivt att begreppet lärverktyg föreslås kvarstå i skollagen.

Inom flera olika ämnen, främst inom de praktiska och estetiska ämnena, innehåller undervisningen användning av flera olika typer av undervisningsmaterial. Användningen av begreppet läromedel och kravet på att använda läromedel enligt föreslagen definition riskerar att peka ut en specifik del av kunskapsbildningen men utesluta andra. En stor del av det kunskapsinnehåll som undervisningen i de praktiska och estetiska ämnena behandlar låter sig inte

Datum
2021-11--16

fångas i läroböcker eller digitala verk av olika slag utan bygger på ett praktiskt utförande där de praktiska kunskaperna förvärvas genom gradvis ökad erfarenhetskunskap som utvecklas under lärare ledning. Därför behöver begreppet lärverktyg fortsatt kvarstå i skollagen.

Frågan om de praktiska och estetiska ämnenas ”teoretisering” diskuteras på sidorna 246 och 247.

Lerums kommun anser att de olika praktiska och estetiska ämnenas tysta kunskap som ska utvecklas genom undervisningen tydligt ska beaktas i det vidare arbetet så att ett ökat krav på användningen av tryckta eller digitala verk i samtliga ämnen inte ytterligare förstärker den ”teoretisering” av de praktiska och estetiska ämnena som delvis beskrivs i utredningen.

På sida 23 i utredningen beskrivs läromedel som något vari kunskaperna har ”paketerats”. Denna liknelse kan inte anses gälla för de praktiska och estetiska ämnena och för praktiska inslag i övriga ämnen. Det bedöms därför vara viktigt att inte liknelsen används på ett allmängiltigt sätt för all kunskap och att de så kallade teoretiska kunskaperna därmed ges ett företräde före eller överordnas de praktiska kunskaperna.

Utredningens kapitel 7.4.2.

Att staten tillför medel till skolväsendet i syfte att finansiera det utökade ansvar som kommunen åläggs för läromedlen på grundläggande vuxenutbildning är positivt och i linje med finansieringsprincipen.

Dock innebär den tänkta finansieringen genom minskningar av statsbidraget för undervisning under skollov att huvudmän som nyttjar det statsbidraget riskerar att förlora intäkter vilka sedan istället erhålls som kompensation för de ökade läromedelskostnaderna inom grundläggande vuxenutbildning. Statsbidraget för undervisning under skollov beskrivs i utredningen förvisso som undersökt och det beskrivs också att bara en mindre del av avsatta medel har sökts av huvudmännen. Det kan dock inte uteslutas att huvudmän nyttjar statsbidraget i olika utsträckning och att den föreslagna finansieringen därför kan påverka olika huvudmän på olika sätt.